

Centrālā statistikas
pārvalde

Izmaiņas oficiālās statistikas izplatīšanā

Uldis Ainārs

Informācijas, izdevniecības un poligrāfijas departamenta direktors

Centrālā statistikas
pārvalde

Saturs

Kāpēc?

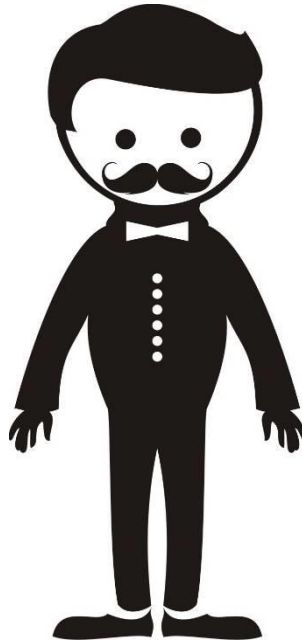
Ko nosaka «jaunais» Statistikas likums

Realizācijas ieceres

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc Datu lietotāja perspektīva

Vajag statistiku par cenu izmaiņām.

Gribu pētīt saslimstību.

Interesē statistika par izglītību?

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc Datu lietotāja perspektīva

Interesē statistikas slimstību.

Vajag statistikas par izglītību?

Vajag statistiku par cenu izmaiņām

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc Oficiālās statistikas ražotāji

Latvijā ap 60 oficiālās statistikas ražotāju

Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts
LVAEI

Slimību profilakses un kontroles centrs

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA
VESELĪBAS INSPEKCIJA

LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

Valsts kase

Izglītības un zinātnes ministrija

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc CSP prakse oficiālās statistikas publicēšanā

Visiem lietotājiem ir jānodrošina vienādas piekļuves iespējas datiem

Internets, noteikts publicēšanas brīdis

Datiem jābūt formātā, kas nodrošina ērtu atkal izmantošanu

Interneta pārlūks + konvert. uz xls, csv, txt. Laikrindas. Mašīnlasāmi.

Zināms, kad tiks publicēta jaunāka statistika

Datu publicēšanas kalendārs nākošajiem 12 mēnešiem

Jābūt pieejamai izskaidrojošai informācijai, tādējādi neradot šķēršļus datu izmantošanai (analīzei)

Visās tēmās ir publicēta metodoloģiskā informācija

Bez diskriminācijas pret datu lietotāju (licences utt.)

Vienīgais lūgums ir norādīt datu avotu

Centrālā statistikas
pārvalde

CSP prakse statistikas publicēšanā

CSP interneta datubāzēs ir
1003 milj datu šūnu

Tās ir sakārtotas 1934 datu tabulā,

kas veido 66 statistiskās tēmas

radot 15 tematiskās grupas.

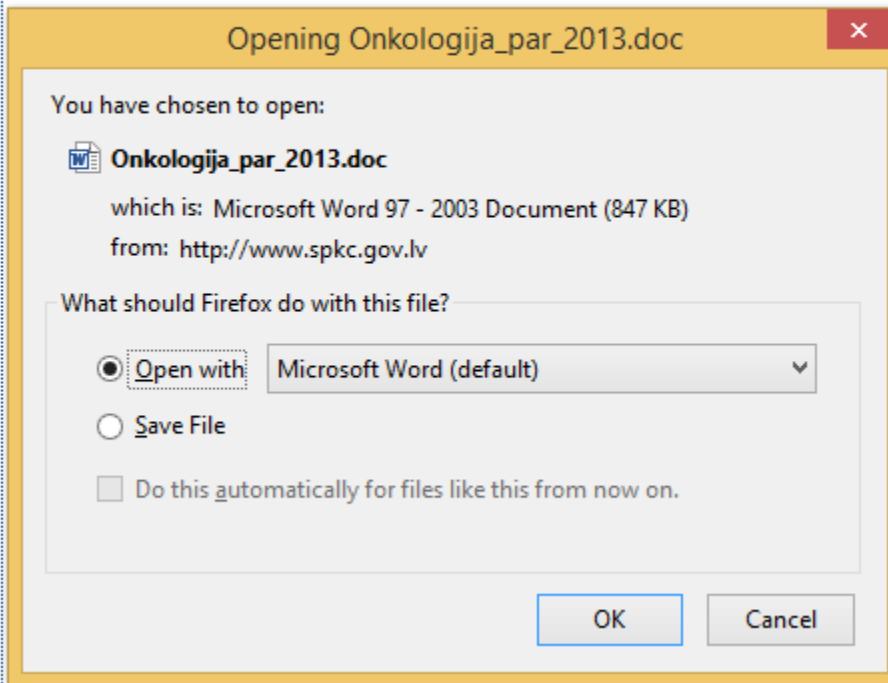
Visiem rādītājiem ir pieejami metadati,
salīdzināmas laikrindas

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc Oficiālās statistikas publicēšana

Statistikas dati par 2013.gadu

- [Mirstība](#)
- [Iedzīvotāju veselība](#)
- [Onkoloģija](#)
- [Cukura diabēts](#)
- [Traumas un ievainojumi](#)
- [Psihiskā veselība](#)
- [Psihiskie un uzvedības traucējumi psihoaktīvo vielu lietošanas dēļ](#)
- [Infekcijas slimības](#)
- [Invaliditāte](#)

[Veselības aprūpe](#)

- [Neatliekamā medicīniskā palīdzība](#)
- [Ambulatorā palīdzība](#)
- [Veselības aprūpes cilvēkresursi](#)
- [Stacionārā palīdzība](#)

[Mātes un bērna veselība](#)

- [Bērnu mutes veselība](#)
- [Bērnu veselība](#)
- [Aborti](#)
- [Dzemdības un jaundzimušie](#)

[Dati sadalījumā pa novadiem](#)

- [Ambulatorā palīdzība](#)
- [Onkoloģija](#)
- [Ārstu skaits](#)

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc Oficiālās statistikas publicēšana

Dati no Valsts izglītības informācijas sistēmas

[Izglītojamo skaits: statistikas dati no VIIS uz 2015.gada 1.septembri \(.pdf\)](#)

[VIIS apstiprinātie bērnu skaita dati vispārējās izglītības programmās uz 2015.gada 1.septembri \(.pdf\)](#)

[Dati no VIIS uz 2015.gada 27.maiju \(.pdf\)](#)

2014./2015.mācību gads

[Vispārizglītojošo skolu kontaktinformācija \(.xls\)](#)

[Vispārizglītojošo dienas skolu skaits 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

[Vispārizglītojošo vakara \(maiņu\) skolu skaits 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

[Izglītojamo skaita sadalījums pa klasēm vispārizglītojošajās dienas apmācības programmās 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

[Izglītojamo skaita sadalījums pa klasēm vakara un neklātienes apmācības programmās 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

[Izglītojamo skaita sadalījums pēc apmācības valodas vispārizglītojošajās dienas apmācības programmās 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

[Izglītojamo skaita sadalījums pēc apmācības valodas vakara un neklātienes apmācības programmās 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

[Pedagogu skaits vispārizglītojošajās dienas skolās 2014./2015.m.g. \(.xls\)](#)

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc nepieciešami pilnveidojumi

Esošā sistēma nav datu lietotājam draudzīga:

- atšķirīgas publicēšanas sistēmas iestādēs,
- neeksistē vienoti principi,
- kalendārs, metadati nav atrodami.

Ekspertu viedokļi (OECD, Peer review)

- Lietderīgi oficiālo statistiku publicēt vienotā standartā un vienā interneta vietnē

Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas likuma prasības 19. un 20. pants, pārejas noteik.

Statistikas iestāde oficiālo statistiku, kuru tā nodrošina saskaņā ar oficiālās statistikas programmu, publicē iepriekš noteiktā brīdī sabiedrībai pieejamā veidā oficiālās statistikas portālā.

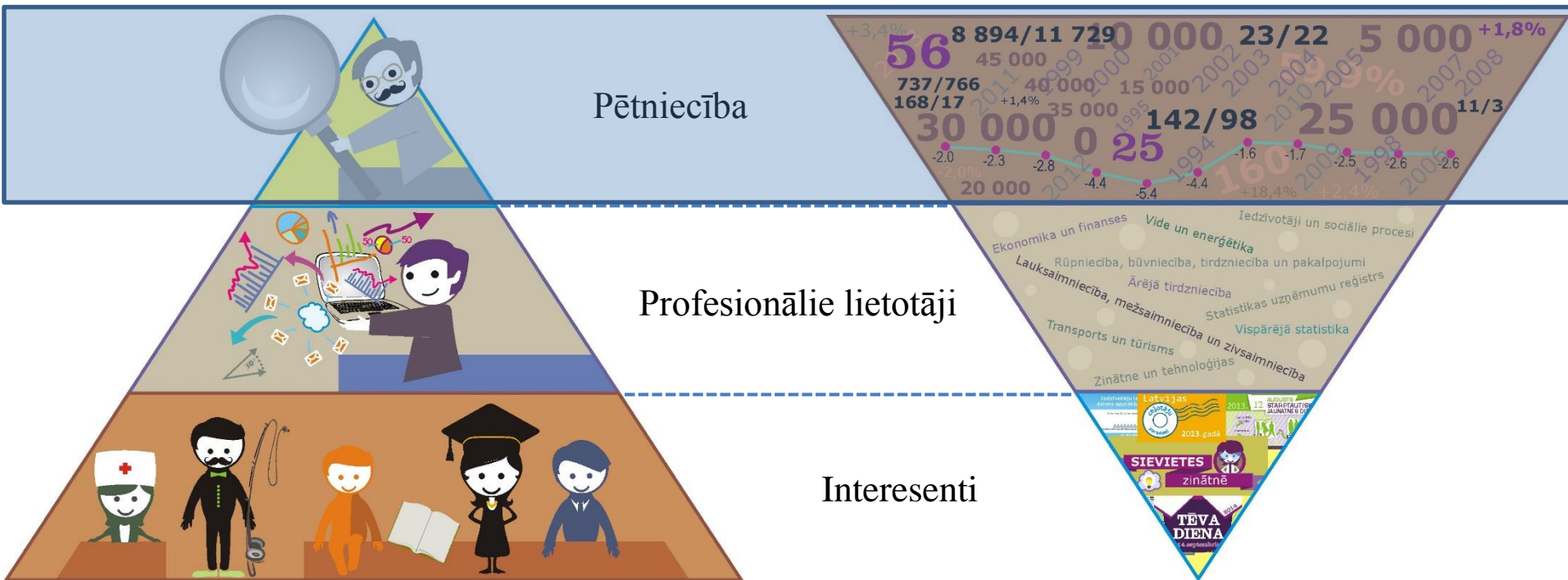
Visu statistikas iestāžu oficiālo statistiku, metadatus un oficiālās statistikas publicēšanas kalendāru publicē oficiālās statistikas portālā, kura darbību tehniski un organizatoriski nodrošina Pārvalde

Stājas spēkā 2018. gada 1.janvārī

Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas likums – individuāla datu pieejamība pētniecībai

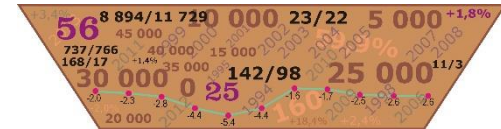
Centrālā statistikas
pārvalde

Dati pētniecībai –likumprojekta regulējums

Statistikas dati pētniecībai – likumprojeta V nodaļa

Nosaka principus, kuri jāievēro statistikas iestādei:

- Statistikas iestādei **jānodrošina** piekļuve datiem, ja tos var aizsargāt ar izpaušanas kontroles metodēm (anonimizācija, attālinātā piekļuve, attālinātā izpilde + līgums)
- Statistikas portālā jāpublicē informācija par:
 - Datiem un piekļuves veidiem
 - Pētījumiem (līgumiem) un pētījumu rezultātiem.

Centrālā statistikas
pārvalde

Dati pētniecībai

- Nepieciešami apstrādāti dati (nevis statistika) un atbilstoša dokumentācija (metadati)
- Statistikas iestādes pienākums aizsargāt respondentu privātumu

Anonimizācija (samazina identifikācijas iespējas)

- Mazāks pētniecības potenciāls
- Datus var izmantot pētnieka darba vietā

Attālinātā piekļuve (dzēsti tiešie identifikatori)

- Dati paliek statistikas iestādē
- Iestāde kontrolē pētnieka darbu attiecībā uz konfidenc.

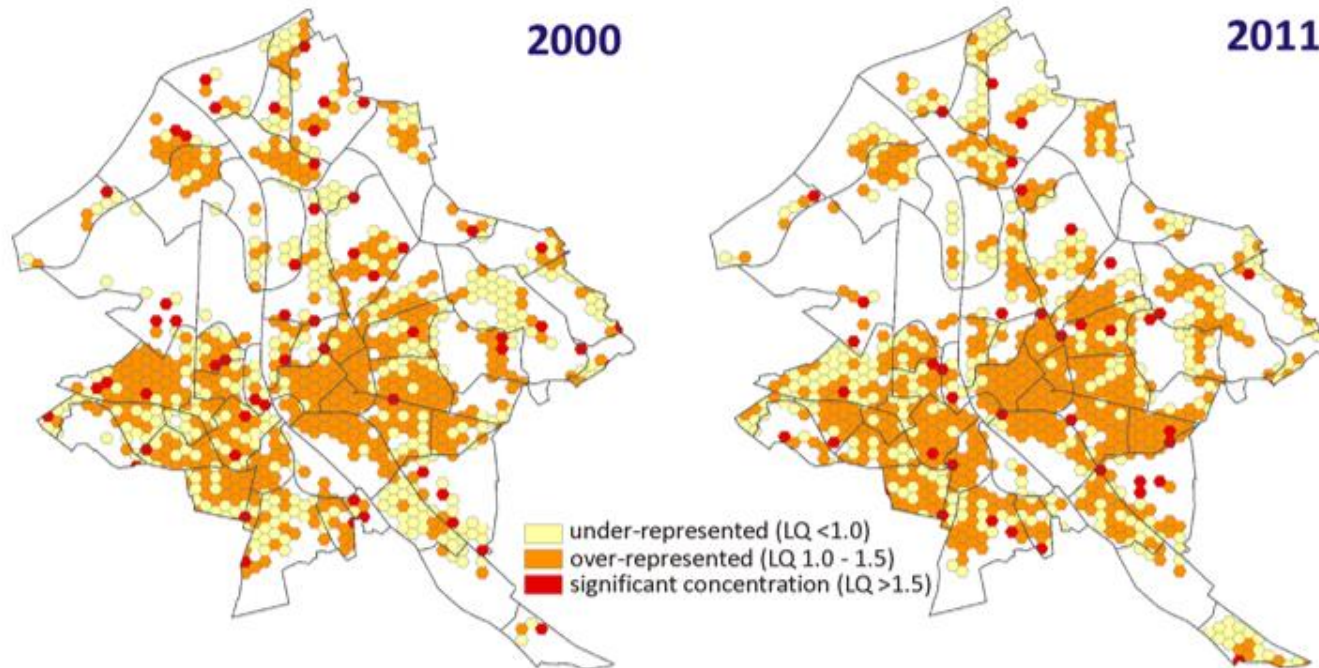
Centrālā statistikas
pārvalde

Pētījums, balstīts uz 2000 un 2011. gada tautskaites datiem

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

20-29 gadus vecu iedzīvotāju izvietojums Rīgā
(Novietojuma koeficients (LQ))

Izveidots, izmantojot TS 2000 un TS 2011 datus

Centrālā statistikas
pārvalde

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

(Novietojuma koeficients (LQ))

- Novietojuma koeficienti tiek izmantoti, lai noteiktu pētāmās iedzīvotāju grupas koncentrāciju, ņemot vērā telpisko vienību izvietojuma un savstarpējo saikņu attiecības vietējā (apkaimes vai tās daļas) un pilsētas līmenī (Isard, 1960; Apparicio *et al.*, 2008).
- Koeficienta vērtības, kas ir zemākas par vienu ($LQ = <1,0$) nozīmē, ka analizētā pazīme vai iedzīvotāju grupa noteiktajā telpiskajā vienībā atbilst vidējam sadalījumam pilsētā.
- Koeficienta vērtība 1,5 ($LQ = 1,5$) norāda, ka iegūtais rezultāts ir uz pusi lielākas, nekā vidēji pilsētā.

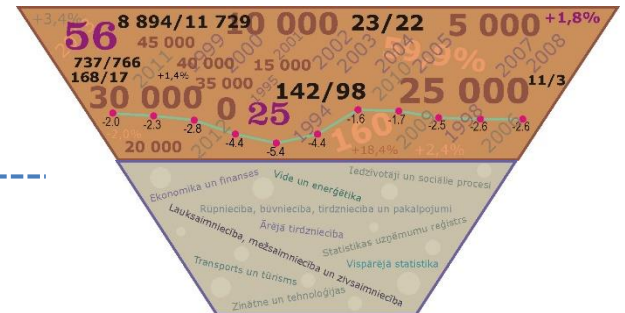
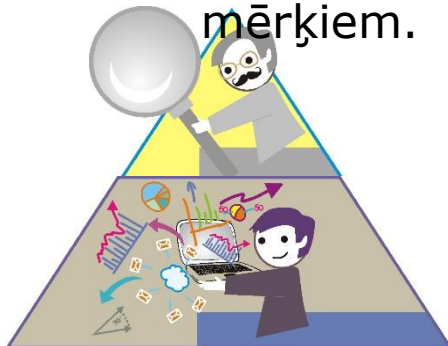
Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas likumprojekta regulējums attiecībā uz datiem pētniecībai

Regulējuma mērķis ir atvieglot datu iegūšanu pētniecībai:

- informācijas pieejamības par datiem uzlabošana (26. pants);
- standartizētas iegūšanas procedūras;
- reglamentāti atteikuma gadījumi.

N.B. Statistikas iestāde nodrošina piekļuvi pētnieciskam darbam tādiem netieši identificējamiem datiem, kurus tā var aizsargāt ar atbilstošām datu izpaušanas kontroles metodēm, kas novērš datu izmantošanu neatbilstošiem mērķiem.

Centrālā statistikas
pārvalde

Realizācijas principi

Statistikas portāls

Statistikas publicēšanas daļa

Starptautiski izmantots
risinājums:

- PX WEB
- OECD.Stat

Papildināts ar speciāli
veidotu Latvijai
nepieciešamo funkcionalitāti
(vizualizācija)

Informatīvā daļa

Datu katalogi, metadati,
publikāciju kalendāri, u.c.

Speciāli veidots risinājums

Centrālā statistikas
pārvalde

Uldis.Ainars@csb.gov.lv

67366920